

Надзённае

Падыходы да адходаў

Як спыніць захаванне другасных рэсурсаў на палігонах і якасна арганізаваць збор смецця — гэтыя і іншыя пытанні разгледзелі ўдзельнікі калегіі Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

На працягу апошніх двух гадоў пытанні эксплуатацыі аб'ектаў захавання цвёрдых камунальных адходаў (ЦКА) і недапушчэнне захавання на іх другасных матэрыяльных рэсурсаў (ДМР) знаходзяцца ў зоне асаблівай увагі Міністэрства і яго тэрытарыяльных органаў.

Начальнік галоўнага ўпраўлення рэгулявання абыходжання з адходамі, біялагічнай і ландшафтнай разнастайнасці **Вольга САЗОНАВА** расказала, што ў першым паўгоддзі 2019 года Міністэрства праведзена больш за 4000 абследаванняў аб'ектаў захавання ЦКА. Было выяўлена 1252 факты захавання ДМР, да адміністрацыйнай адказнасці прыцягнута 499 вінаватых асоб (на 35 % больш, чым у аналагічны перыяд 2018 года), складзена 94 прадпісанні (амаль у тры разы больш, чым летась), выдадзена 387 рэкамендацый, накіравана 625 інфармацыйных лістоў аб устараненні выяўленых парушэнняў. Агульная сума накладзеных штрафаў за захаванне ДМР складала больш за 161 тысяч рублёў. Гэтая сума больш чым у два разы перавышае суму штрафаў, накладзеных у 2018 годзе за аналагічны перыяд.

Падчас калегіі Міністэрства.

Як адзначылі ўдзельнікі калегіі, арганізацыя збору адходаў і раздзялення іх па відах каля крыніцы ўтварэння, а таксама недапушчэнне захавання змяшаных ЦКА без іх сартавання на сённяшні дзень — галоўныя механізмы ў існуючай інфраструктуры сістэмы збору, нарыхтоўкі, вывазу і размяшчэння камунальных адходаў. Але пасля ўкаранення новых метадаў абыходжання з ЦКА, такіх як энергетычнае выкарыстанне, а таксама выкарыстанне арганічнага складніка, арганізацыя паасобнага збору адходаў можа быць перагледжана.

Для ўдасканалення дзеючага заканадаўства Міністэрства ўнесены шэраг змен у Закон «Аб абыходжання з адходамі». Яны прадугледжваюць перадачу паўнамоцтваў Міністэрства сумесна з Міністэрствам жыллёва-камунальнай гаспадаркі на зацвярджэнне тэхнічнага кодэкса ўстаноўленай практыкі абыходжання з камунальнымі адходамі; уключэнне ў схемы абыходжання з ЦКА парадку абыходжання з адходамі, што

ўтвараюцца на тэрыторыі спажывецкіх кааператываў і садаводчых таварыстваў. Гэтыя і іншыя змены ўступаюць у сілу з 9 снежня 2019 года.

Міністр прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя **Андрэй ХУДЫК** падкрэсліў, што неабходна прымаць кардынальныя меры па стварэнні для насельніцтва ўмоў для арганізацыі паасобнага збору адходаў, у тым ліку па відах другасных матэрыяльных рэсурсаў, выключышы захаванне апошніх на палігонах; прыняць вычарпальныя меры па рэалізацыі мерапрыемстваў, прадугледжаных Нацыянальнай стратэгіяй па абыходжання з цвёрдымі камунальнымі адходамі і другаснымі матэрыяльнымі рэсурсамі ў Рэспубліцы Беларусь да 2035 года, а таксама па выкананні даручэнняў Прэзідэнта па пытаннях вымання другасных матэрыяльных рэсурсаў з камунальных адходаў і іх уцягвання ў гаспадарчы абарот.

Вераніка КОЛАСАВА.

Міжнароднае супрацоўніцтва

«Экзамен» для стратэгіі

Міністэрства прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя пры падтрымцы Еўрапейскага саюза прыступае да стратэгічнай экалагічнай ацэнкі (СЭА) праекта «Водная стратэгія — 2030»

Як расказалі ў прэс-службе Міністэрства, ацэнку праекта «Стратэгія кіравання воднымі рэсурсамі ва ўмовах змены клімату на перыяд да 2030 года», ці «Водная стратэгія — 2030» будзе праводзіць спецыяльна створаная група нацыянальных экспертаў, у склад якой увайшлі вопытныя спецыялісты ў галіне кіравання воднымі рэсурсамі, аховы здароўя, геалогіі, гідрагеалогіі, ландшафтаў і землекарыстання, біяразнастайнасці, якасці паветра і змены клімату, сацыяльна-эканамічных пытанняў.

У ліпені 2019 года група пачала вызначэнне сферы ахопу СЭА, у тым ліку апісанне ключавых пытанняў у сферы аховы навакольнага асяроддзя і здароўя насельніцтва, якія закранаюцца праектам «Водная стратэгія — 2030», а таксама аналіз патэнцыяна магчымых трансгранічных уздзеянняў. На наступных этапах эксперты правядуць стратэгічны мэтавы аналіз, праверку магчымых наступстваў, разгледзяць альтэрнатывы і распрацуюць рэкамендацыі, накіраваныя на прадукцыйнае і мінімізацыю магчымых адмоўных наступстваў рэалізацыі стратэгіі. Падрыхтоўка экалагічнага даклада па СЭА, а таксама канчатковай версіі «Воднай стратэгіі — 2030» з улікам рэкамендацый СЭА запланавана на пачатак 2020 года.

Тэхнічную і арганізацыйную дапамогу Беларусі ў рэалізацыі

пілотнага праекта аказвае ЕЭК ААН пры фінансаванні Еўрапейскага саюза ў рамках праграмы «Водная ініцыятыва Еўрапейскага саюза Плюс». Замежныя калегі акажуць беларускім спецыялістам метадычную дапамогу, правядуць шэраг семінараў і трэнінгаў па практычным прымяненні стратэгічнай экалагічнай ацэнкі.

— Мы накіроўваем значную колькасць фінансавых і чалавечых рэсурсаў на стварэнне, удасканаленне і выкарыстанне прыродаахоўнага заканадаўства, — адзначыла **начальнік міжнароднага супрацоўніцтва Міністэрства Ларыса ЛУКІНА**. — Задачы, якія перад намі стаяць, носяць глабальны характар, таму міжнародны і еўрапейскі вопыт рашэння агульных праблем для нас вельмі важны.

Адзін з чаканых вынікаў сумеснага пілотнага праекта — падрыхтоўка справаздачы аб адпаведнасці і адрозненнях патрабаванняў нацыянальнага заканадаўства па СЭА і палажэнняў Праатокола па СЭА. Гэтая ацэнка ў будучым можа стаць дадатковай крыніцай інфармацыі пры разглядзе пытання аб магчымым далучэнні нашай краіны да Праатокола па СЭА.

Настасся АЛЯКСЕЕВА.

Каманда СЭА.

Вартавыя надвор'я

Як змянілася гідраметэаралагічная служба Беларусі за 95 гадоў свайго існавання

ДВА СТАГОДДЗІ НАЗІРАННЯЎ

Першыя інструментальныя гідраметэаралагічныя назіранні за зменай метэаралагічных працэсаў на тэрыторыі Беларусі пачаліся яшчэ ў першай палове XIX стагоддзя. Адным з першых гарадоў, дзе яны былі арганізаваны, стаў Магілёў — у 1808 годзе. Затым такія пункты з'явіліся ў Віцебску (1810), Брэсце (1834), Бабруйску (1836), Горках (1841) і Мінску (1846). Назіранні не былі пастаяннымі — яны перарываліся, потым аднаўляліся.

1 ліпеня 1924 года пры Народным камісарыяце земляробства было створана метэаралагічнае бюро. Гэты дзень лічыцца датай утварэння Гідраметэаралагічнай службы Беларусі. Да сярэдзіны 1941 года ў БССР дзейнічала вялікая гідраметэаралагічная сетка. На тэрыторыі краіны знаходзілася 464 пункты назіранняў і станцыі.

У гады Вялікай Айчыннай вайны было страчана каля 300 працаўнікоў гідраметэараслужбы; звыш 85 % станцыяў і 90 % пастоў аказаліся раз-

буранымі; каштоўнае абсталяванне і тэхнічны архіў у большасці загінулі ці былі вывезены ў Германію.

Пасля заканчэння вайны наглядальная сетка стала аднаўляцца і рэарганізавацца. З'явіліся спецыялізаваныя станцыі — балотная, азёрная, лясная, агра- і авіяметэаралагічныя і іншыя.

З 1960-х пачалі ўкараняцца інструментальныя назіранні і аўтаматызацыя працэсу вытворчасці збору, апрацоўкі і распаўсюджвання гідраметэаралагічнай інфармацыі.

Сёння дзяржаўная сетка гідраметэаралагічных назіранняў уключае 176 аб'ектаў. Гэта філіялы Белгідрамета, цэнтры па гідраметэаралогіі і

маніторынгу навакольнага асяроддзя; авіяцыйныя, агра- і метэаралагічныя, гідралагічныя, метэаралагічныя, балотная станцыі; станцыя фонавага маніторынгу; гідралагічныя пасты і аўтаномныя пункты прыземных метэаназіранняў.

ЯК СТАЦЬ СІНОПТЫКАМ?

Будучыя гідраметэаралагі праходзяць навучанне ў Беларускім дзяржаўным універсітэце. Спецыялісты Белгідрамета чытаюць для студэнтаў лекцыі, праводзяць практычныя заняткі, кіруюць курсавымі і дыпломнымі работамі, удзельніча-

юць у распрацоўцы і ўзгадненні навучальных планаў, праграм і г. д.

На базе Белгідрамета студэнты праходзяць навучальную, вытворчую і перадавыя практыкі. Многія з іх затым пачынаюць сваю прафесійную дзейнасць у гідраметэаслужбе краіны. Сёлета яе структурныя падраздзяленні папоўняць восем выпускнікоў факультэта геаграфіі і геаінфарматыкі БДУ.

Падчас стажыроўкі маладыя спецыялісты замацоўваюцца за больш дасведчанымі калегамі і працуюць разам.

ТЭХНАЛОГІІ ДЛЯ ЯКАСНЫХ ПРАГНОЗАЎ

Каб складала прагнозы з высокай ступенню верагоднасці, акрамя прафесійнай падрыхтоўкі сіноптыкаў, неабходна выкарыстоўваць новыя тэхналогіі, у тым ліку аўтаматызаваныя сродкі вымярэнняў. Не так даўно на 43 пунктах назіранняў былі размешчаны аўтаматычныя метэастанцыі, а летась арганізаваны тры новыя пункты.

У снежні 2018 года ў раёне ваеннага гарадка Уручча ўведзена ў эксплуатацыю

Доплераўскі метэаралагічны радыёлакатар дапаможа больш эфектыўна прагназаваць навальніцы, вызначаць ліўневыя і градавыя ачагі.

метэаралагічная станцыя «Мінск» — яе абсталяванне дазваляе бесперапынна праводзіць розныя віды назіранняў. Акрамя таго, у сталіцы былі таксама адноўлены аэралагічныя назіранні, якія не праводзіліся з 1998 года.

Сёлета плануецца арганізаваць новы аўтаномны пункт назіранняў у Лельчыцах і ўстанавіць аўтаматызаваныя метэаралагічныя сістэмы яшчэ на сямі дзеючых пунктах назіранняў.

Летась на тэрыторыі аэрапорта ў Віцебску з'явіўся доплераўскі метэаралагічны радыёлакатар. Цяпер праводзіцца тэсціраванне яго абста-

лявання. Плануецца таксама будаўніцтва радыёлакатара і ў аэрапорце Гродна. Такія прылады дапамогуць больш эфектыўна выяўляць кучавадажджавыя аблокі, прагназаваць навальніцы, вызначаць ліўневыя і градавыя ачагі.

А ШТО ДАЛЕЙ?

Сістэма і сетка маніторынгу атмасфернага паветра цяпер праходзіць глыбокую мадэрнізацыю. Часткова гэты працэс звязаны з рэалізацыяй праекта міжнароднай тэхнічнай дапамогі «Падтрымка эфектыўнага маніторынгу выкідаў у атмасфернае паветра і радыяцыйнага маніторынгу, удасканаленне кіравання навакольным асяроддзем у Беларусі», часткова — гэта мера ў адказ на павелічэнне магутнасці прамысловых аб'ектаў з адпаведнымі зменамі віду і характару іх уздзеянняў на паветра.

Дзякуючы мадэрнізацыі да 2025 года плануецца стварыць сістэму, якая дазваляе задавальняць інфармацыйныя запатрабаванні з улікам найлепшых даступных метадаў, тэхналогій і лабараторных практык, што ўжываюцца ў краінах ЕС.

Вераніка КОЛАСАВА.

Адзін з кірункаў дзейнасці Белгідрамета — радыяцыйны маніторынг.